

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

**Підручник
інтегрованого курсу
для 1 класу**
закладів загальної середньої
освіти

навчальна книга®
БОГДАН

www.bohdan-books.com www.bohdan-digital.com

● Змістове наповнення підручника реалізує природничу, громадянську та історичну, соціальну та здоров'язбережувальну, технологічну галузі Державного стандарту початкової освіти, відповідає Типовим освітнім програмам з курсу «Я досліджую світ».

Успішне навчання за підручником забезпечать:

- * чітка структуризація навчального матеріалу та апарат орієнтування;
- * ретельно продумана система завдань і запитань;
- * дослідницький підхід;
- * достатня кількість ілюстрацій, малюнків, фотографій та схем;
- * завдання для роботи в парах, групах;
- * наявність достатньої кількості ігрових завдань.

ОСВІТНІ ГАЛУЗІ

— громадянська та історична

— соціальна і здоров'язбережувальна

— природнича

— технологічна

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— поміркуй, виконай завдання

— послухай (прочитай)

— попрацюй у парі

— досліді

— попрацюй у групі

— пограй у гру

— електронний додаток

ЧАСТИНА 1

Зміст

Моя школа	4
Я їду до школи	6
Буду я навчатись	7
Я і мій клас	8
Моя класна кімната	9
Мікрорайон школи	10
Об'єкти природні та рукотворні	12
Дорога до школи	13
Переходимо дорогу	14
Світлофор	15
Я і природне довкілля	16
Різноманітність природи	18
Ознаки організмів	19
Людина — частина природи і суспільства	20
Закладка	21
Я дбаю про своє здоров'я	22
Ознаки здоров'я	24
Правильна постава	25
Особиста гігієна	26
Предмети гігієни	27
Я пізнаю навколишній світ	28
Органи чуттів	30
Піклування про органи чуттів	31
Дослідження довкілля	32
Веселий їжачок	33
Чарівна осінь	34
Ознаки осені	36
Рослини і тварини восени	37
Осінні державні та народні свята	37
Дарунки осені	39
Харчуємося правильно	40
Килимок з осіннього листя	41
Сонце в моєму житті	42
Значення Сонця для життя на Землі	44
Тінь та «сонячний зайчик»	45
Сонце корисне і шкідливе	46
Сонце та соняшник	47
Повітря навколо мене	48
Властивості повітря	50
Вітрачок	51
Значення повітря для живої природи	52
Дбаємо про чистоту повітря	53

Дивовижна вода	54
Значення води для живої природи	56
Властивості води	58
Використовуємо воду економно	59
Акваріум	59
Ґрунт — наше багатство	60
Значення ґрунту для живої природи	62
Хліб — усьому голова	63
Багатства Землі	64
Глиняна мисочка	65
У світі рослин	66
Рослини — організми	68
Різноманітність рослин	69
Рослини у житті людей	70
Осіннє дерево	71
У світі тварин	72
Тварини — організми	74
Годівничка для птахів	75
Різноманітність тварин	76
Зайчик	79
Моя сім'я, родина	80
Члени сім'ї, родини	82
Обов'язки членів сім'ї	83
Вітальна листівка	84
Сімейні традиції	85
Білосніжна зима	86
Зима — найхолодніша пора року	88
Рослини і тварини взимку	89
Зима щедра святами	90
Сніжинка	90
Безпечна поведінка взимку	91
Повторення та закріплення вивченого	92

Джерела запозичення

Воронько Платон. *Оленка маленька*
Воронько П. *Коник. Вірші.* — К.: Веселка, 1990 р. — 12 с. (С. 8).

Відгадка до загадки

с. 36. Вітер.

ЧАСТИНА 2

ЗМІСТ

Мій відпочинок.....	4
Активний і пасивний відпочинок.....	6
Поведінка у громадських місцях.....	7
Як покращити свій настрій.....	8
Ялинка.....	9
Мої друзі.....	10
Хто такі друзі.....	12
Правила товаришування.....	13
Дівчатка і хлопчики.....	14
Подарунок для друга (подруги).....	15
Мої домашні улюбленці.....	16
Домашні улюбленці.....	18
Котик.....	19
Безпечна поведінка з домашніми тваринами.....	20
Кімнатні рослини.....	21
Моя безпека.....	22
Безпека ігор та розваг.....	24
Мої дії в небезпечних ситуаціях.....	26
Рішення і наслідки.....	28
Будинок.....	29
Ким я мрію стати.....	30
Різноманітність професій.....	32
Я буду успішною людиною.....	33
Найважливіші винаходи людства.....	34
Кораблик.....	35
Техніка в житті людини.....	36
У світі машин.....	38
Громадський транспорт.....	39
Я — пасажир/пасажирка.....	40
Транспорт.....	41
У світі речей.....	42
Що з чого.....	44
З чого виготовляють книжки, зошити, олівці.....	44
Олівець-малювець.....	45
А вже весна, а вже красна.....	46
Ознаки весни.....	48
Рослини і тварини навесні.....	48
Турботи людей навесні.....	50
Вербові котики.....	51
Україна — моя Батьківщина.....	52
Моя країна.....	54
Україна — незалежна держава.....	55
Усі ми різні.....	56
Український віночок.....	57
Мое місто (село).....	58
Природа рідного краю.....	59

Водні багатства України.....	60
Водойми України.....	62
Рослини і тварини прісних водойм.....	63
Моря України.....	64
Значення та охорона водойм.....	65
Бабки над водою.....	65
Гори України.....	66
У горах України.....	68
Рослинний і тваринний світ гір.....	68
Овечка.....	69
Луки і поля України.....	70
Луки.....	72
Поля.....	73
Кульбабки.....	73
Ліси — багатство України.....	74
Рослини, гриби і тварини лісу.....	76
Значення та охорона лісу.....	77
Ремонт книжки.....	77
Люби і бережи природу.....	78
Значення природи для людини.....	80
Ставлення людини до природи.....	80
Метелик.....	81
Україна і для себе, і для світу.....	82
Народні символи України.....	84
Чим славиться Україна на весь світ.....	85
Звідки беруться олія та мед.....	86
Зав'язування шнурків.....	87
У літню пору.....	88
Ознаки літа.....	90
Рослини і тварини влітку.....	90
Відпочинок та оздоровлення влітку.....	91
Кораблик на морі.....	91
Перевіряю свої знання.....	92

Джерела запозичення

- Юлія Хандожинська. *Каламутиться вода...*
 Інтернет-ресурс : https://mala.storinka.org/дитячі_мирилки_від_юлії_хандожинської.html — С. 13
- Анатолій Камінчук. *Це моя Україна*
 Інтернет-ресурс : <http://posnayko.com.ua/reader/knizhnaya-polka/stihotvoreniya-ob-ukraine/tse-moya-ukraina-609.html>
- Ганна Чернень. *Різні в світі є країни*
 Журнал «Барвінок», № 2, 2016.
- Наталія Гуркіна. *Ця маленька трудівниця...*
 Інтернет-ресурс : http://abetka.ukrlife.org/z_gurkina3.html

Відгадки
 с. 86. Бджола.

● Підручник структуровано за тематичними тижнями. Кожен тиждень починається ілюстрованим розворотом, за яким учні виконують дослідження та завдання, запропоновані на наступних сторінках підручника.

На розвороті вказано тему тижня та освітні галузі, які інтегруються під час вивчення даної теми. Для зручності в орієнтуванні сторінки кожного тижня виділено плашками різного кольору.

3. Розгляньте зображення шкільних приміщень на с. 4-5. Для чого вони призначені? Хто працює в школі? Дослідіть, які приміщення є у вашій школі.

4. За малюнками обговоріть, як потрібно поводитися в школі, щоб не зашкодити собі та іншим.

6

Виконання завдання та досліджень за ілюстративним розворотом

3. На с. 4-5 розглянь зображення класу, в якому іде урок математики. Розкажи, як повинні поводитися учні на уроці.

4. Розкажіть одне одному, які речі є у ваших ранцях. Потренуйтеся правильно складати свої ранці (наплічники).

7

2. Уважно розгляньте зображення паркової зони на с. 10-11. З ким гуляє дідусь? Відшукайте на малюнку хлопчика з песиком. Чим відрізняється іграшковий собака від справжнього?

2. Розгляньте зображення мікрорайону, в якому живуть Дмитрик і Наталочка (с. 10-11). Допоможіть дітям обрати безпечну дорогу до школи.

2. Відшукай на малюнку (с. 10-11) світлофори для пішоходів та транспорту. Чим вони відрізняються?

3. За поданим нижче малюнком розкажіть, як потрібно переходити дорогу. Розіграйте ситуації переходу дороги.

- Ретельно дібраний матеріал сприяє особистісному розвитку учнів, формуванню соціальної, громадянської компетентностей у ставленні до природи, суспільства і самого себе. В основі розкриття кожної теми лежить дослідницький підхід.

5. Розглянь малюнки. Що досліджував Дмитрик? Як? Про що він дізнався?

6. Розгляньте насінину і шкаралупу каштана.

Порівняйте їх за формою, розміром, запахом та обстежте на дотик поверхню (гладенька чи шорстка). Дослідіть, чи тонуть вони у воді.

7. Розглянь дрібний предмет неозброєним оком, а тоді — за допомогою лупи. Коли краще можна його роздивитися: з лупою чи без неї? Поміркуй, чому.

8. Розгляньте малюнок на с. 28-29. Який об'єкт вивчає хлопчик за допомогою лупи? Які ще об'єкти досліджують діти і що для цього використовують?

Дослідження

● Запропоновано завдання, спрямовані на формування практичних умінь, мотивування учнів до здорового способу життя і безпечної життєдіяльності.

Я ДБАЮ ПРО СВОЄ ЗДОРОВ'Я

Оля

Тарас

22

23

3. Розгляньте малюнки на с. 22-23 .

Складіть розповідь про розпорядок дня:

1 група — Олі; 2 група — Тараса.

Чий розпорядок дня корисний для здоров'я? Чому?

4. Розкажи, як ти миєш руки. Розглянь малюнки. Потренуйся правильно мити руки.

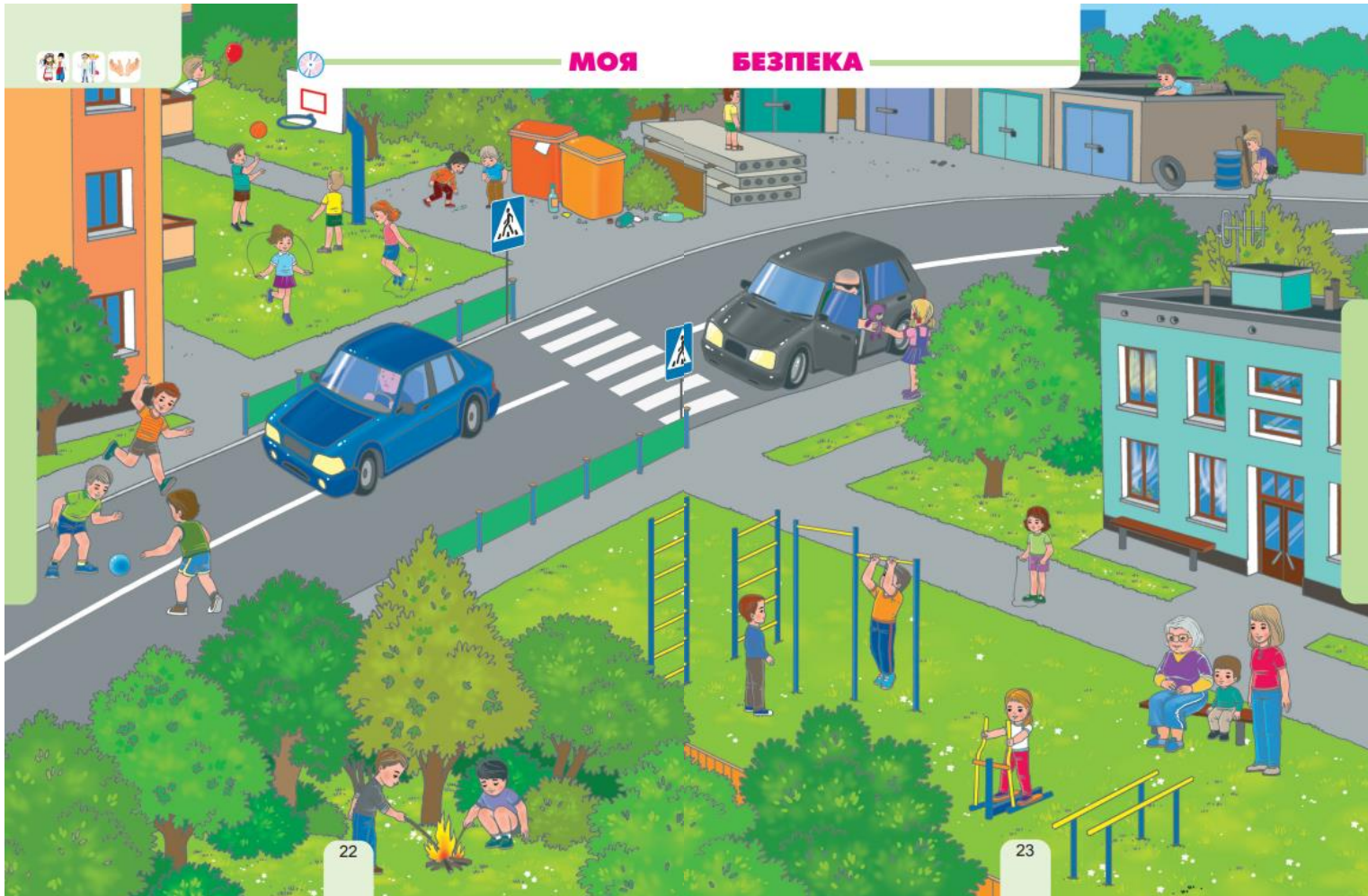

3. Розглянь малюнок. Коли обов'язково треба мити руки?

МОЯ БЕЗПЕКА

22

23

БЕЗПЕКА ІГОР ТА РОЗВАГ

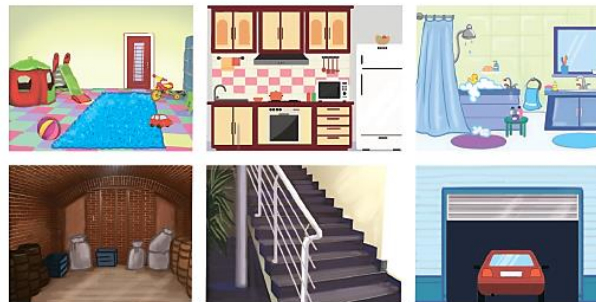
1. Розглянь малюнок на с. 22-23 . Розкажи, де граються діти. Які місця безпечні для ігор та розваг? Кому з дітей загрожує небезпека? Чому не можна брати до рук брудні пляшки, шприци, бляшанки, невідомі предмети?
2. Як ти вчиниш, коли тобі запропонують погратися за межами двору в незнайомому місці?

3. Розглянь зображені предмети. Поміркуй, чому гратися ними небезпечно.

4. Розгляньте малюнки. Обговоріть, які місця в оселі небезпечні для розваг. Чому не можна гратися на балконі, біля відчинених вікон?

5. За поданими знаками складіть правила безпечної поведінки:
1 група — на подвір'ї;
2 група — в помешканні.

6. Розкажіть одне одному, де ви граєтеся зі своїми друзями, чи дотримуєтесь правил безпечної поведінки.

● Тренувальні, ігрові та ситуативні завдання тісно пов'язані з реальним життям школярів, заохочують їх до пізнання довкілля.

3. Проведіть досліди.

Дослід 1. Посвітіть ліхтариком на стіну. Що ви бачите? Підставте руку під струмінь світла. Що з'явилося на стіні? Чому? Спробуйте і ви утворити кумедні тіньові фігури, як показано на світліні.

Дослід 2. Покладіть яблуко на стіл. Посвітіть на нього ліхтариком зверху, збоку. Куди падає тінь? Коли вона довша, а коли — коротша? Коли тінь від яблука не утворюється?

4. За малюнком поясни, як отримати «сонячного зайчика». Продемонструй це практично.

Ігрове завдання

5. Спробуйте погратися на перерві зі своєю тінню.

7. Розгляньте малюнки. Хто з дітей дбайливо ставиться до тварин, а хто — ні? Обговоріть, як треба поводитися в природі, щоб не зашкодити тваринам.

● Підручник містить матеріал, спрямований на виховання толерантності, формування навичок взаємодії у сім'ї, школі, колективі; вироблення в учнів умінь приймати рішення щодо власної поведінки у різноманітних життєвих ситуаціях.

ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНІВ СІМ'Ї

- 1. Розгляньте малюнки. Що роблять батьки і діти в цих сім'ях? Обговоріть, чого можна навчитися у кожній сім'ї, а що треба зробити по-іншому.

- 2. Які обов'язки можуть бути в дітей удома? Розкажіть одне одному, за що відповідаєте в сім'ї ви. Кому допомагаєте?

ХТО ТАКІ ДРУЗИ

1. Розкажи, чи є у тебе друзі. Як їх звати? Чому ти вважаєш їх своїми друзями?
2. Розгляньте світлини на с. 10-11. Обговоріть, де зображені друзі. Чому ви так вирішили?
3. Прочитай слова. Обери назви рис характеру, які тобі хотілось би бачити у своїх друзях. Які з цих рис є у тебе? Що ще тобі подобається в людях?

4. Поміркуйте, з ким із зображених дітей вам буде цікаво й корисно дружити. Чому ви так вважаєте?

5. Кого з героїв своїх улюблених мультфільмів та казок ти можеш назвати справжніми друзями? Поясни, чому.

РІШЕННЯ І НАСЛІДКИ

1. Розглянь схему. Чому, перш ніж щось зробити, завжди потрібно подумати про наслідки своїх дій?

2. Розгляньте малюнки. Поміркуйте, яке рішення потрібно прийняти в кожній ситуації.

- Українознавчий компонент підручника спрямований на виховання любові до рідного краю та свого народу, зацікавленості до історичних подій та народних традицій.

- 2. Чи бували ви у місцях пам'яті свого міста (села)? Яких правил поведінки там слід дотримуватися?

Пам'ятник загиблим воїнам у селищі Рожнятів Івано-Франківської області.
Автор проєкту скульптор В. Вільшук

- 3. Кого з жителів твого міста (села) можна назвати героєм? Чому?
- 4. За поданими малюнками розкажи, які роботи люди намагаються завершити, згідно з давніми традиціями, до Покрови. Яке свято влаштовують після збору урожаю?

- 5. Існує звичай: на свято Покрови робити подарунки бідним та сиротам. Поміркуйте, що таке милосердя. Чому треба бути милосердними?

ЗИМА ЩЕДРА СВЯТАМИ

1. Розглянь плакати. Які свята на них зображено? Що ти знаєш про Святого Миколая? Про які свої добрі справи ти можеш йому розповісти?

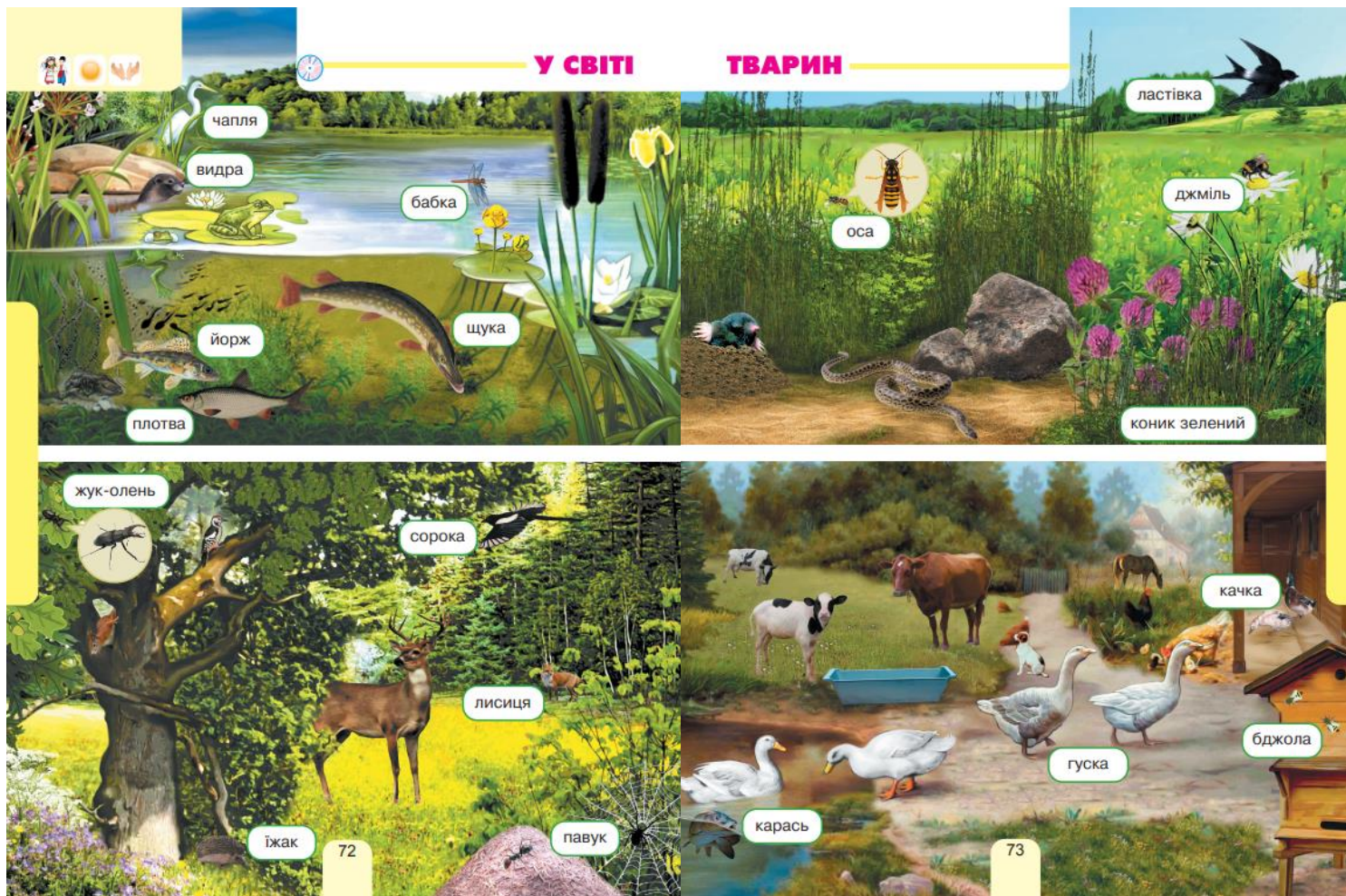
2. На якому плакаті зображено новорічне свято? Як ви здогадалися? Які новорічні віншування ви знаєте?

3. Розкажи, яких традицій святкування Різдва Христового дотримуються у твоїй сім'ї. Які страви готують до Святого вечора? Які колядки ти знаєш?

- Підручник дає можливість диференційовано підійти до засвоєння навчального матеріалу; організувати самостійну роботу учнів (у групах, парах, індивідуально).

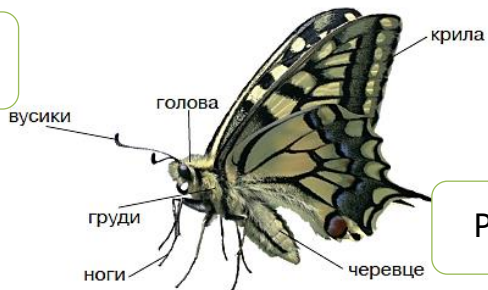

РІЗНОМАНІТНІСТЬ ТВАРИН

КОМАХИ

1. Назвіть зображених на с. 72-73 комах. Що спільного між ними? Чим вони відрізняються?
2. Розгляньте зображення метелика. Назвіть частини тіла комахи. Полічіть, скільки в неї ніг.

Робота в парях

Робота в парях

3. Розкажи, чим живляться зображені комах.

метелик

хрущ

сонечко

4. Поміркуйте, яка із зображених нижче тварин не належить до комах. Чому? Порівняйте муху і бджолу за розміром, забарвленням, будовою тіла.

бджола

муха

коларадський жук

павук

Робота в групах

Робота в групах

4. З'ясуйте, які із зображених тварин є рибами, а які — ні. Чому?

окунь

рак

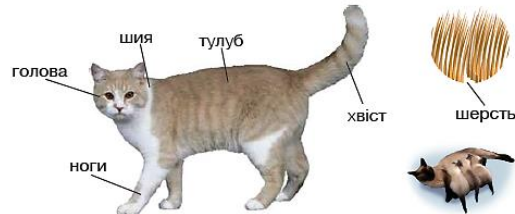
жаба

йорж

ЗВІРІ

1. Назвіть зображених на с. 72-73 звірів. Виділи їхні спільні та відмінні ознаки.
2. Розгляньте малюнок. Назвіть частини тіла кота. Чим укрите тіло цієї тварини? Розкажіть, чим кішка вигодує кошенят.

3. Де живуть зображені звірі? Чим вони живляться?

ведмідь

кріт

дельфін

кабан

● Освітня технологічна галузь реалізується через завдання, які спрямовані на формування ключових компетентностей, передбачених змістом Державного стандарту початкової освіти; залучення учнів до різних видів діяльності, розвиток творчих здібностей першокласників, їхньої уяви та фантазії.

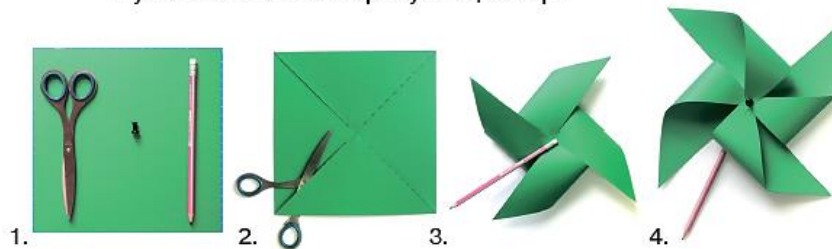
КИЛИМОК З ОСІНЬОГО ЛИСТЯ

Виготов з опалого листя аплікацію «Осінній килимок» за поданим зразком.

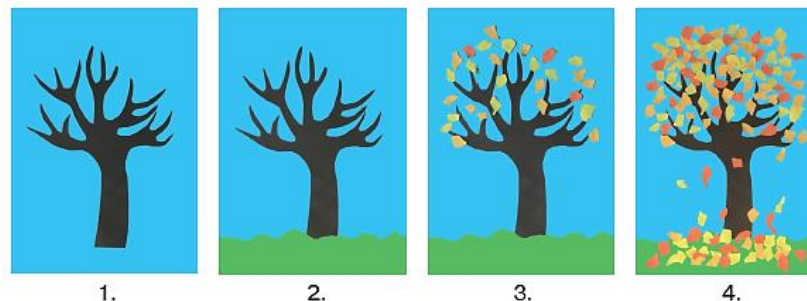
ВІТРЯЧОК

Зроби із цупкого паперу вітрячок. Прикріпи його канцелярською кнопкою до простого олівця з гумкою на кінці. Спробуй «спіймати» на прогулянці вітер.

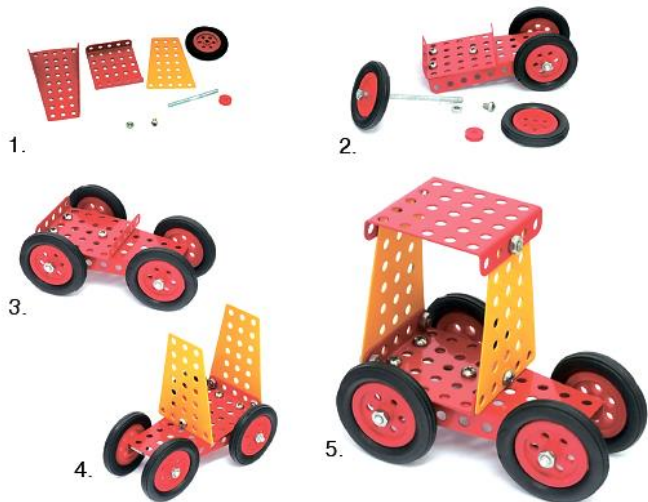
ОСІННЄ ДЕРЕВО

Виготов аплікацію із рваного паперу за поданим зразком.

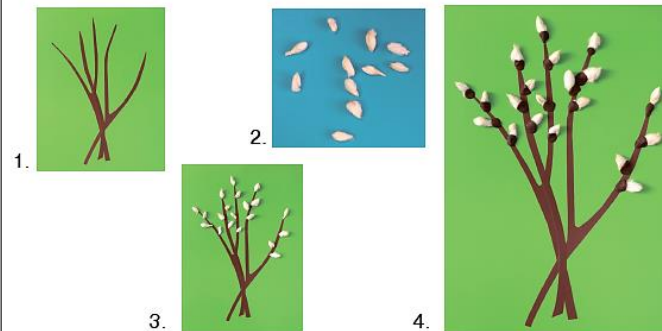
ТРАНСПОРТ

Виготов із деталей конструктора машинку за поданим зразком.

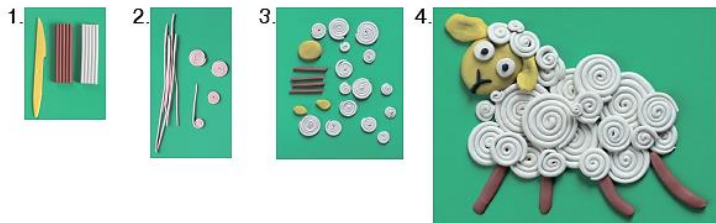
ВЕРБОВІ КОТИКИ

Виготов із паперу, вати і пластиліну апплікацію «Вербові котики» за поданим зразком.

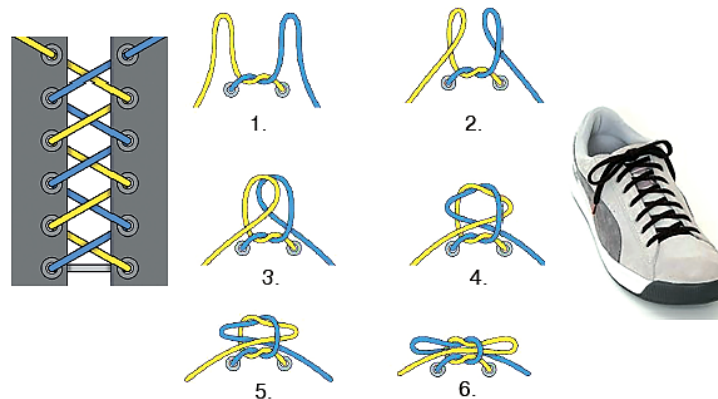
ОВЕЧКА

Виготов із пластиліну апплікацію «Овечка» за поданим зразком.

ЗАВ'ЯЗУВАННЯ ШНУРКІВ

Навчися зав'язувати шнурки на своєму взутті за поданими зразками.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!